

a. Színes sóder avatta fel a szakestély kupáját, a tőle megszokott „zsák dióhéjban”, majd dr. Palotás Árpád Bence professzor a Pali tartotta meg nem is olyan komoly poharát. A szakestély vidám hangulatáról gondoskodott mindannyiunk jó barátja, *Kiss Csaba* a. Balhész Charley, akinek ez

volt a 402. szakestje! A szakest záraként dr. Fegyverneki György a. Fürtöske, vagy ahogy a mélyen tisztelt praeses hívta: dr. George Gunforhim minősítette a krampampulit.

Zárszóként leírható, hogy a szakmai nap eredményesen, jó hangulatban telt el, a hallgatóság fontos és

értékes információkkal lett gazdagabb!

Köszönet a NEMAK Győr Kft. vezetőségének és a szakmai napon megjelenteknek egyaránt!

Jó Szerencsét! Legyen Fényes Sikere a Kohásznak!

Leskó Zsolt

Negyven éves a dunaújvárosi vas- és acélszobrászat

Az országban, de egész Európában egyedülálló, egymilliárd forint eszmei értékű vas- és acélszobor együttest tudhat magáénak Dunaújváros. Az 1974 és 2000 között megrendezett 12 művésztelep hozadéka nem csupán a 63 műemlékileg védett kortárs alkotás, hanem a szobrok születését övező szellemi műhely. Abban a korban kezdte meg működését a dunaújvárosi Vas- és Acélszobrász Alkotótelep, amikor a kultúrpolitika az úgynevezett „3T” (Tilt – Tűr – Támogat) mentén szabályozta az alkotás folyamatát is. Többek között annak a *Galántai Györgynek* a pályamunkáit fogadta el több alkalommal az Ítéző Művészeti Tanács, aki éppen a „Tűr” kategóriába tartozott. Három nagyméretű szobra, a „Jövőbejárat”, a „Félix=Viktória”, valamint a „Lemezplasztika” a Dunai Vasmű üzemében, hozzáértő szakemberek közreműködésével készült el. A művésztelep kitorési pont volt a kor „kulturharcának” izlésbeli kényszeréből. De nem kevésbé érdekes annak az *Ingo Glassnak* az „Alfa+Omega” alkotása, aki a romániai diktatúrából menekülve úgy döntött, hogy a Duna partjának több pontján, több országban hagyja keze nyomát. Ily módon a pentelei fennsíkon nemcsak egy sajátos kultúra teremtdött, hanem a város közterein a kortárs képzőművészet jelentős alkotásait felvonultató szoborpark is létrejött. Időtálló anyagból, időtálló térben állnak a szobrok a maguk formai sokszínűségével, üzeneteivel, különlegessé téve a Duna-parti panorámát és arborétumot.

A Városi Tanács, a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem Kohó- és Fémipari Főiskolai Karának vezetése, valamint a Dunai Vasmű vezérigazgatója, *Borovszky Ambrus* támo-

gatásával megkezdte munkáját a művésztelep 1974 májusában, a főiskola tanműhelyében. Az első résztvevők: *Csáji Attila*, *Csikszentmihályi Róbert*, *Magyar György*, *Seregi József*. A szervezők: *Birkás István*, *Erdész László*, *Friedrich Ferenc*. A következő évben is megrendezték, s hamarosan a város köztereire, illetve a Duna-parti sétautak mellé kerültek az első nagyméretű acélszobrok. *Dr. Szabó Ferenc* vezérigazgató döntése alapján az alkotómunka 1977-ben a Dunai Vasmű különböző üzemeibe tevődött át, s az alkotótelep 1983-tól nemzetközivé bővült, 1987-től tanácskozással, úgynevezett szimpóziummal is kiegészült.

A Dunaújvárosi Városi Tanács és a Dunai Vasmű vezetése 1989-ben döntött a Dunaferr-Art Dunaújváros Alapítvány létrehozásáról. A kuratórium elnöki teendőivel *Klein András Miklóst* bízták meg. Az alapítvány feladata a művésztelepek megszervezése, illetve a szoborvagyonról gondoskodás lett. Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata és az alapítvány az évenkénti támogatásról együttműködési megállapodást kötött, az ebből befolyt összeget az alkotások állagmegóvására fordították. Az utolsó alkotótelepet 2000-ben rendezték. A 12 dunaújvárosi alkotótelepnek 54 képzőművész vendége volt, közöttük 18 külföldi szobrász. A résztvevők között több olyan művész is található, aki többször vett részt pályázat útján, vagy meghívottként az alkotómunkában.

A Nemzeti Galéria kezdeményezésére 2011. január 31-én a 63 vas- és acélszobrot a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal védetté nyilvánította, indoklásában a szoborparkot a magyar egyetemes képzőművészeti kul-

■ Egy alkotás a szoborparkból

túra fontos részeként határozta meg.

A kisebb művek gyűjteménye a művelődési ház, az MMK udvarában látogatható, s 2010-ben vette fel a Nicolas Schöffer Európa Szoborpark elnevezést. A város szívében található gyűjteménnyel kívánjuk felhívni a figyelmet a Duna-parti szoborparkra, de azt is szeretnénk, hogy fordítva is működjön: akit érdekelnek a nagyméretű konstrukciók, tekintse meg a kisebb, de legalább olyan izgalmas alkotásokat is – fogalmazott *Ézsias István* szobrászművész, a nemzetközi kiállítás kurátora.

Az erős támogatottság hatalmas kitorési pontot jelentett Nyugat-Európa, a szakma felé – értékelte az elmúlt évtizedeket az alapítvány nemrégiben megválasztott új elnöke, *Várnai Gyula* Munkácsy-díjas képzőművész.

Amióta létezik az alkotótelep, s az annak nyomán létrejött a szoborpark,

mindig voltak olyanok, akik a kiállított műveket kedvelték, de akadtak olyanok is, akik értetlenséggel álltak előttük. Éppen ezért az új kuratórium nagyobb figyelmet szentel a felnövekvő generáció tagjai megnyerésére, a szoborparkban rejlő értékek felfedezésére. Hazánkban sorra szűnnek meg korábban jól működő alkotótelepek, mennek tönkre szabadtéri kiállítóhelyek. A kérdés csupán az,

hogy Dunaújvárosban, az elkövetkező években a megszűnésnek, vagy egy új minőség születésének leszünk a szemtanúi. Az adott lehetőségekhez rugalmasan kell formálnunk önmagunkat, de az a korszak elmúlt, hogy többtonnás szobrokat tegyünk a Duna-partra. Nem is baj, ha Dunaújváros lakossága és a szakma is látja, hogy az acélszobrászat nem csak gigaméretben létezik – véli

Várnai Gyula kuratóriumi elnök. Terveik között szerepel hazai és külföldi pályázati forrásokra alapozva, a Duna bal partján felépült városban újabb alkotótelepek megrendezése.

Jövőre lesz negyven éves a Dunaújvárosi Nemzetközi Vas- és Acélszobrász Alkotótelep és Szimpózium. Már folynak a jubileumi kiállítás előkészületei.

 Szente Tünde

Látogatás a Bombardier-nél

A Fémkohász Szakosztály budapesti helyi szervezete 2013. március 28-án látogatást tett a vasúti kocsigyártással foglalkozó Bombardier MÁV Kft.-nél Dunakeszin, *Csonka László* titkár szervezésében. A látogatásra az adta az ötletet, hogy a helyi szervezet egy fiatal tagja, *Törköly Tamás* ott dolgozik. És ha Tamás a munkája miatt nem tud részt venni a helyi szervezet programjain, akkor miért ne a helyi szervezet látogassa meg őt?

A cég jogelődjét 1926-ban alapították MÁV Dunakeszi Főműhely néven. 2001-ben került a Bombardier csoport közlekedési üzletágának tulajdonába. A cég elsősorban vasúti kocsik tervezésében, gyártásában és szervizelésében szerzett jártasságot. Az 1950-es évek óta több mint 2700 kocsit gyártottak. A kocsitípusok skálája igen széles: hálókocsik, autózálító kocsik, elővárosi kocsik, vezérlő kocsik, Intercity kocsik, couchette-ek és motorvonatok karbantartása szí-

nesítik a kínálatot. Európa számos országában futnak az itt gyártott kocsik.

Juhász Róbert projektmenedzser a cég bemutatásakor kitért néhány érdekes esetre. Néhány éve Oroszországból érdeklődtek egyszerre 1000 kocsik felújítása iránt. Ebből végül egy bisztrókocsi legyártása valósult meg, azt is csak évek után fizették ki. A másik eset, hogy a londoni metró támadásban megsérült kocsik újjáépítését is itt rendelte meg a londoni Metronet.

A cég nagy acélfelhasználó. A hegesztés az egyik legfontosabb technológiája. A munkafolyamatok során megtervezik, legyártják és összeszerelik a teljes szekrény- és forgóvázat. A járműszerelvényekben végzik a készre szerelést. Külön festőműhelyük is van. A kész kocsinak át kell esni a fővizsgán, mielőtt a pályára kerül. A cég rendelkezik ISO 9001-es minőségirányítási rendszerrel, DIN

EN 15085-2, MSZ EN ISO 3834-2 hegesztési tanúsításokkal, ISO 14001-es környezetirányítási és MSZ 28001-es munkabiztonsági tanúsítással. A Lean-t is alkalmazzák: a munkaterületek rendezettek és jól áttekinthetők. A szerelési folyamatokat a veszteségek kiküszöbölésével gyorsítják.

A Bombardier Csoport 16,8 milliárd USD forgalmat bonyolít le 71 000 alkalmazottal. Ebből a dunakeszi üzem 8 milliárd Ft-ot teljesít, 550 munkatárssal.

Mindig szívesen látunk nyílt programjainkon olyan érdeklődőket, akik nem tagjai a helyi szervezetünknek, de szívesen vesznek részt szakmai rendezvényeinken. Ezúttal a Magyarmet Kft., a Csepel Metall Kft. és az Auras-2000 Kft. munkatársait üdvözölhettük a látogatók népes csapatában.

 Csonka László

Reneszánsz kori bányász–kohász–erdész emléktúra

Az „Úgy is egyszer...” Bányász–Kohász–Erdész Asztaltársaság 14 fős csapata 2013. április 26–28. között emléktúra keretében kereste fel a Tolnai Hegyháttól északra, valamint a Völgység és a Szekszárdi Dombság reneszánsz kori és a XVIII. század végi bányászati–kohászati és erdészeti ipartörténeti és gazdálkodási emlékeit. A túra a ma 200 éves és teljes vertikumában működő Simon-tornyai Bőrgyár Kft. meglátogatásával

kezdődött. Hazánkban ma ez az egyetlen nyersbőrfeldolgozó üzem, melyet *Fried Imre* és *Pál* fia alapítottak a Dunántúl nagybirtokain folyó állattenyésztés és vágóhídi feldolgozás nyersbőreinek kikészítésére, valamint az ipari és háztartási bőrszükséglet kielégítésére. A mai gyártelepen 1954-ből származó, zömében olasz gyártmányú villamos meghajtású gépekkel végzik a nyersbőr tisztítását és a pácolást szigorúan ellenőr-

zött technológiai előírások szerint. A vegyi kezelés, a felületi megmunkálás és festés kiváló minőségéről a megrendelők tanúskodnak. A kiterjedt nagybirtokok által meghatározott terület, a tatárjárást követő megerősített gazdasági központ építkezésekkel került be a helyi történetírásba. Simon-tornya főúri várát 1277-ben Simon országbíró kezdte építeni. Az épületegyüttes *Lackfi István* erdélyi vajda és fiai, majd *Gergellaki Buzlay*